

INSTITUCIONS I POLITIQUES MEDIAMBIENTALS A L'AMBIT INTERNACIONAL

Política internacional del medi ambient Curs 2003-2004

RAFAEL GRASA, rafaelf.grasa@uab.es, 5811336

ORIOL COSTA, oriol.costa@uab.es, 5812424

Despatx (Fac. Polítiques B3-115)

(millor consultar primer)

L'assignatura vol familiaritzar els/les estudiants amb els principals actors, interessos i institucions presents a la **política internacional i global del medi ambient**. Això significa prestar atenció a: 1) el funcionament general del sistema internacional (la qual cosa inclou una ràpida familiarització amb la disciplina de les Relacions Internacionals); 2) els principals actors i forces polítiques de l'esfera internacional rellevants per a les qüestions mediambientals; 3) la pauta d'anàlisi que explica com es produeixen les interaccions entre aquests actors, com evoluciona l'entorn del sistema i com els actors s'adapten a l'evolució; 4) les regles, règims i normes establertes per tal de facilitar la cooperació ambiental, amb una especial consideració a la dinàmica present a les negociacions mediambientals internacionals i globals; 5) les institucions – en un sentit no necessàriament formal- internacionals que s'han creat per 'aplicar aquestes regles, normes i règims; i 6) alguns dels principals factors i problemes vinculats a problemàtiques mediambientals generadores de conflictes internacionals, amb particular atenció als conflictes susceptibles d'esdevenir virulents.

El programa és merament indicatiu i no pressuposa que tots els tems es puguin explicar a classe ni que els que s'expliquin es facin amb igual profunditat. D'aquí que es combinin explicacions i lectures (l'anglès és imprescindible). Hom posarà un especial èmfasi en: 1) els canvis en la percepció del medi ambient com a problema internacional; 2) l'aplicació del concepte de sistema internacional a l'estudi dels actors i principals règims mediambientals internacionals i globals; 3) la dinàmica, en termes de cooperació i conflicte, de la política mediambiental internacional.

Programa

(es donaran esquemes detallats per a cadascun dels temes i/o blocs)

BLOC I. RELACIONS INTERNACIONALS I MEDI AMBIENT

1. **Introducció a la política internacional del medi ambient:** l'evolució de la problemàtica mediambiental en les relacions internacionals. De Johannesburg (2002) a Rio de Janeiro (1992) i Estocolm (1972).
2. **Les Relacions Internacionals com a realitat i com a disciplina:** una visió de conjunt, l'objecte d'estudi (la societat internacional i la seva evolució), l'instrument d'anàlisi (la noció de sistema internacional). Per què no es pot aplicar, almenys totalment, l'analogia amb la política interna.
3. **Una pauta d'anàlisi de la política mediambiental global.** Característiques distintives. L'òptica sistèmica. La formulació de polítiques. L'ordre: la noció de règim mediambiental i la seva aplicació.

BLOC II. ELS ACTORS DE LA POLITICA INTERNACIONAL DEL MEDI AMBIENT

- 4. El concepte d'actor internacional:** definició i aplicació genèrica al cas mediambiental
- 5. Els estats en la política mediambiental:** definició, trets característics, papers/funcions i interessos, tipologia de papers i d'instrument utilitzables per a formular règims i polítiques.
- 6. Les organitzacions internacionals com actors mediambientals:** definició, trets característics, papers/funcions (conformadors d'agendes, catalitzadors i facilitadors de negociacions, establidors de codis normatius de conducta, factors d'influència en polítiques nacionals en temes no sotmesos a negociacions internacionals), exemples. Les principals organitzacions a considerar en l'àmbit universal, interregionals, regionals i subregionals.
- 7. Les empreses (nacionals i transnacionals) com actors en la política mediambiental global:** definició, trets característics, papers/funcions i interessos (en la formació de règims; en assumptes no sotmesos a negociació), exemples..
- 8. Les organitzacions no governamentals:** definició, trets característics, papers/funcions (en la formació de règims; en relació a les organitzacions internacionals; com a conformadores d'opinió pública), exemples.
- 9. Un exemple d'interacció d'actors:** el canvi climàtic

BLOC III. COOPERACIO I CONFLICTE A LA POLITICA INTERNACIONAL DEL MEDIAMBIENT

- 10. El desenvolupament de règims mediambientals;** casos d'estudi (contaminació atmosfèrica transfronterera; reducció de la capa d'ozó; protecció de les balenes; l'Antàrtida; el transport i comerç internacional de residus tòxics; comerç i protecció d'espècies en perill; biodiversitat; desertificació).
- 11. Els acords mediambientals internacionals:** visió general
- 12. Els conflictes “verds” i la noció de seguretat ambiental**

Sistema d'avaluació

Combinarà un examen no memorístic i un treball pràctic.

HORARI

Està previst tenir classe 6 dimecres